

Visa intresse – också för pojkars värld

En blind fläck i den svenska självbilden gäller jämställdheten: Sverige är ett jämställt land. Det vet vi ju. Själv har jag allt oftare undrat hur denna jämställdhet upplevs av pojkar som växer upp i ett helkvinnt universum. Nu finns en lärorik bok för vuxna i skolan om den saken: *Pojkars värld* av **Fredrik Zimmerman** med en tydlig undertitel, den längsta jag sett: *"Hur föreställningar om maskulinitetsnormer påverkar viktiga jämställdhetsfrågor och pojkar i skolan"*.

Författaren är fil dr i barn- och ungdomskunskap och lektor på förskole- och grundutbildningen vid Högskolan i Borås. Han vill uppmärksamma det hittills försummade pojkperspektivet.

Från förskola och skola till elevhälsovård, socialtjänst och familjejurister – och numera även åklagarväsendet – råder i dag kvinnodominans, utan att samtalet om könsmakt och patriarkalt förtrycks har förändrats. Faktum är att ingen tycks ha registrerat vad som hänt. Kanske för att det privata näringslivet fortfarande släpar efter?

Även där var ändå 37 procent av cheferna kvinnor 2022 – nästan jämställt *"enligt den vanliga jämställdhetsdefinitionen, det vill säga att ett yrke är jämställt om det är minst 40 procent av något av könen"*. Den offentliga sektorn har i det tysta fått total kvinnodominans, med omkring 70 procent kvinnliga chefer. Dock utan att detta någonstans bokförs som ojämlikhet: allt över hälften kvinnor räknas i statistiken som jämlikt. Kvinnors dominans ökar snabbt, *"främst för att kvinnor får bättre betyg i skolan och har lättare att komma in på högre utbildning"*.

Jämställdhetsmyndigheten betonar i en rapport samma år: *"...för*

att bidra till delmålet om en jämn fördelning av makt och inflytande är det angeläget att öka andelen kvinnor i ledande positioner. Detta då kvinnors makt och inflytande över viktiga samhällsinstitutioner skulle öka om de fick tillgång till beslutande rum." Trots att kvinnor alltså redan har majoriteten av dessa.

Att kvinnor i dag till och med dominerar på chefsposter hade jag själv inte fattat, kanske för att Sverige har fyra olika arbetsmarknader: kommunal, privat, regional och statlig. Inom staten finns nästan på pricken lika många kvinnliga som manliga chefer.

Fredrik Zimmerman ifrågasätter feminismens vanliga syn på patriarkatet: *"Jag som författare till denna bok är alltså skeptisk till hur maskulinitet ofta beskrivs inom genusvetenskapen och menar att det maskulina inte alltid är i överläge."*

Pojkar och unga män har ofta svårt att klara skolans krav och upplever snarare att de är i underläge. I synnerhet som deras kön bokstavligen framställs som giftigt: *"toxisk maskulinitet"* är ett begrepp som granskas i boken, utifrån en förståelse för pojkperspektivet.

Själv begriper jag plötsligt varför det är status bland unga män i socialt utsatta områden att förstöra för sig själva och andra i skolan. När utslagning är det statistiskt troligaste skolresultatet är det logiskt att göra sig omöjlig. Då har man åtminstone inte försökt och misslyckats. (Lite som när jag själv valde att hoppa av gymnasiet utan betyg vårterminen före studenten, när jag insåg att jag aldrig skulle få godkänt i latin.)

Bokens återkommande uppmaning till skolans vuxna (kvinnor) är att visa intresse för sina elever, även pojkarna. Börja i det som de är intresserade av. Inte så lätt, men nödvändigt. Boken ger en bra samlad bild av en förändring som gått för fort för

att hinna uppfattas av oss som gynnats. *"För att synliggöra denna kunskap krävs ett paradigmskifte"*, skriver Zimmerman.

Det tror även jag, men det krävs också en mindre romantisk syn än författarens egen på rollen som familjeförsörjare, den klassiska manliga. Den betonar Zimmerman för hårt enligt min uppfattning. Som om män generellt sett har klarat av den enligt förväntningarna genom historien.

Så är det inte, kvinnor har alltid bidragit betydligt mer till familjeekonomin än historieskrivningen uppmärksammat. Och männen, som fått de högre lönerna och arvodena, har i mycket högre grad än historien erkänt spelat bort pengarna eller ägnat dem åt missbruk av alkohol och droger som ofta utlöst våld. Men det är en helt annan historia.

Läs och begrunda denna viktiga bok, och samtala om saken med unga i er närhet.

Åsa Moberg

Pojkars värld

Hur föreställningar om maskulinitetsnormer påverkar viktiga jämställdhetsfrågor och pojkar i skolan.

Fredrik Zimmerman

Liber

Fredrik Zimmerman

Pojkars värld

**Hur föreställningar
om maskulinitets-
normer påverkar
viktiga jämställd-
hetsfrågor och
pojkar i skolan**

Liber